

Китоби Юил ва Калисои Лаодикийи Адвентистони рӯзи ҳафтуми — Рақами бисту сеюм

Jeff Pippenger

2026-01-04

Рақами Бисту Се

Дар мақолаи бисту дуюм ман навишта будам: «Пас, дар боби ёздаҳум насабномаи қавми баргузида бо даҳ ном аз Шем то Абром муаррифӣ мешавад. Боби ёздаҳум достони бурчи Бобил аст, вале ҳамчунин насабномаи қавми баргузида низ ҳаст, чунон ки дар симои Иброҳим намояндагӣ меёбад. Боби ёздаҳум қавми баргузидаеро муаррифӣ мекунад, ки мебоист бо Худо ба аҳди сегона дароянд. Қадами сеюм ва ниҳой қурбонии Исҳоқ дар боби бисту дуюм буд. Боби «ёздаҳ» оғози алфа аст ва боби «бисту ду» анҷоми омега. Имонеро, ки барои шунидани овози Худо дар маънои номҳо лозим аст, аз имоне, ки барои шунидани овози Ё дар рақамгузории Каломи Ё лозим аст, ҳеҷ фарқе нест.»

Боби ёздаҳ аҳди Қобил ва аҳди Ҳобилро пешниҳод мекунад. Мо дар тӯли солҳо борҳо нишон додаем, ки хусусиятҳои нубуввати бурчи Бобил аҳди қалбакӣеро намояндагӣ мекунад. Пас аз тӯфон, аз ибодат қардан назди дарвозаи Адаи пеш аз тӯфон, ба ибодат қардан бар қурбонгоҳ пас аз тӯфон, ивази давраҳо ба амал омад. Қурбонгоҳ талаботи мушаххаси Китоби Муқаддасро дошт. Он бояд аз санги табиӣ бино қарда мешуд, бе он ки дасти инсон сангро тарошад ё бо искана битарошад. Он бояд санг бар санг мебуд, бе ҳеҷ маҳлӯл.

Мақсади бурҷ он буд, ки ба ҳамроҳони Нимрӯд номе бахшад, ки он ҳислатро ифода мекунад. Дар бурҷ мо мебинем, ки инсон меқӯшад ҳудро наҷот диҳад ва ҳудро ҳамчун ҳудоеи осмон боло бардорад. Бурҷ рамзи калисое аст, ки гумон мекунад метавонад ҳудро наҷот диҳад, ва гумон мекунад, ки бояд боло бардошта шавад, чунон ки даҳ подшоҳ дар Забур 83 мекунад, вақте ки онҳо дар иттиҳоди шарии пешгӯии Китоби Муқаддас, ки дар қонуни якшанбе ба вукӯъ меояд, сари папири боло мебардоранд.

Суруди Ософ. Эй Худо, хомӯш набод; ором магир ва соқит мабош, эй Худо. Зеро инак, душманони Ту ошӯб мебардоранд, ва бадбинони Ту сар бардоштаанд. Забур 83:1, 2.

Ҷаҳон тоза ба воситаи тӯфони Нӯҳ набуд шуда буд, ва сабабе ки Худо баста шудани давраи имтиҳони ҷаҳонро пеш аз тӯфон муайян қард, ин буд, ки фикрҳои инсон пайваста бад гашта буданд. Китоби Муқаддас дар бораи ягонагӣ ба роҳҳои гуногун сухан мегӯяд, ки яке аз онҳо «рӯ ба рӯ дидан» аст. Оё ду нафар метавонанд якҷоя роҳ раванд, магар он ки мувофиқ бошанд?

Акнун, эй бародарон, шуморо ба номи Худованди мо Исои Масеҳ илтиҷо менамоем, ки ҳама як сухан гӯед, ва дар миёни шумо ҷудоӣҳо набод; балки дар як фикр ва дар як

андеша комилан муттаҳид бошед. 1 Corinthians 1:10.

Ҳангоме ки Худо забонро дар ҳукми бар подшоҳии Нимрод омехта кард, ин нишон медиҳад, ки пеш аз ин омехтагӣ ҳамаи онҳо дар ягонагӣ буданд, ва бинобар ин ҳамаи онҳо як хислат доштанд, ва он хислат дине буд, ки бар аъмоли инсонӣ бино ёфта буд, — бар хилофи онҳое ки дар ҳамон боб бо Иброҳим намояндагӣ шудаанд. Шем дар замони Нимрод чоне амин буд. Муаррихон ба Шем ишора мекунанд ҳамчун он касе ки Нимродро, он исёнгари пуркудратро пеши Худованд, кушт. Нукта ҳатто бидуни андешаҳои муаррих низ барҷо мемонад, зеро Шем марди аҳд аст, ки хуни худро ба Нӯх, марди аҳд, мерасонад, ва ӯ хуни худро бозпас ба Шет, марди дигари аҳд, мерасонад, ки ба таърихи аҳд ворид шуд, то бародараш Ҳобилро иваз намояд, ки ӯ низ марди дигари аҳд буд ва аз насли бевоситаи Одам буд.

Ҳастуми боби «Ҳастӣ» баҳси бузурги миёни Масеҳ ва Шайтон аст, дар заминаи аҳди ҳаёт ва аҳди марг. Нимруд шикорчии бузург дар ҳузури Худовандро ифода мекунад, зеро ӯ калисоеро намояндагӣ мекунад, ки пайравони бисёр дорад. Абром, тавассути Шем, калисоеро намояндагӣ мекунад, ки чуз андаке пайравон надорад. Шем марди аҳд буд, ҳангоме ки Нимруд бурчи худро месохт, аммо ду аҳд дар боби ёздаҳум на аз ҷониби Шем ва Нимруд, балки аз ҷониби Нимруд ва Иброҳим намояндагӣ мешаванд. Павлус ин қоидаи нубувватиرو ошкоро муайян мекунад.

Зеро ин Мелкиседак — подшоҳи Салим, коҳини Худои Таъоло, ки Иброҳимро ҳангоми бозгашт аз шикаст додани подшоҳон пешвоз гирифта, ӯро баракат дод; ва Иброҳим низ аз ҳама чиз ба ӯ ушри як ҳисса дод; аввал, мувофиқи маънии ном, Подшоҳи адолат, ва баъд ҳам Подшоҳи Салим, яъне Подшоҳи сулҳ; бе падар, бе модар, бе насаб, ки на ибтидои рӯзҳо дорад ва на анҷоми ҳаёт, балки ба Писари Худо монанд гардонида шудааст; коҳин то абад мемонад. Пас бубинед, ки ин мард чӣ андоза бузург буд, ки ҳатто Иброҳими падарҷад низ аз ғанимат ба ӯ ушр дод.

Ва дарҳақиқат, онҳое ки аз писарони Левӣ мебошанд ва мансаби коҳиниро қабул мекунанд, мувофиқи шариат ҳукм доранд, ки аз қавм, яъне аз бародарони худ, ушр бигиранд, ҳарчанд онҳо аз сулби Иброҳим берун омадаанд:

Лекин он касе ки насабаш аз миёни онҳо шумурда намешавад, аз Иброҳим ушр гирифт ва он касеро, ки ваъдаҳоро дошт, баракат дод. Ва бидуни ҳар гуна муҳолифат, хурдтар аз ҷониби бузургтар баракат меёбад. Ва дар ин ҷо одамони миранда ушр мегиранд; аммо дар он ҷо касе онҳоро мегирад, ки дар бораи ӯ шаҳодат дода шудааст, ки зинда аст. Ва, агар чунин гуфтан ҷоиш бошад, Левӣ низ, ки ушр мегирад, дар Иброҳим ушр дод. Зеро ӯ ҳанӯз дар сулби падари худ буд, вақте ки Малкисодиқ ба ӯ вохӯрд. Ибриён 7:1–10.

Дар мавзӯи Малкисодиқ ҳақиқати ҳозира бисёр аст, аммо ман танҳо инро нишон медиҳам, ки Павлус ба таври мустақим таълим медиҳад, ки хусусиятҳои набавии мардони аҳд, ва аз ин ман мардону занонро дар назар дорам, ки дар шаҳодати илҳомбахш ҳузур доранд ва шаҳодати Китоби Муқаддаси онҳо аломати роҳеро дар хати набавии аҳди Худо бо инсоният муайян месозад. Павлус таълим медиҳад, ки Малкисодиқ, ки пеш аз барқарор шудани

коҳинияти Левӣ дар Сино зиндагӣ мекард, ва бинобар ин беш аз чорсад сол пеш аз он ки коҳинияти Левӣ вучуд дошта бошад, аз Левӣ ушр қабул карда буд. Барои он ки касе дар коҳинияти Левӣ бошад, ӯ бояд левизодае мебуд, ки тавонад насаби хунии худро аз Левӣ исбот намояд. Малкисодиқ наметавонист нишон диҳад, ки насаби ӯ аз хати Левӣ аст, зеро Левӣ ҳанӯз таваллуд нашуда буд.

Хатти нубуввате, ки аҳди Худоро бо Одам ва Ҳавво намояндагӣ мекунад, дар воқеъ аз ду аҳд иборат аст. Аввалин, аҳди ҳаёт бо як озмоиши содда буд. Пас аз суқут ва нокомии он озмоиш, аҳди баъдӣ хуни барраро дар бар мегирифт, то барои онҳо пӯшиш фароҳам оварад. Сипас аҳди Худо бо инсоният буд, ки онро рангинкамон, Нӯҳ ва ибодати қурбонгоҳ намояндагӣ мекарданд. Баъд аз он Ҳастӣ ёздаҳ буд, ки дар он аҳди Худо бо қавми баргузидае, ки Ибриён хонда мешуданд, оғоз ёфт. Дар ҳар яке аз он қиссаҳо, шахсиятҳои Китоби Муқаддас мардон ё занони аҳд мебошанд.

Дар Ҳастӣ боби ёздаҳум, оғози аҳди ҳаёт бо қавме баргузида баён мегардад, ва он маҳз дар ҳамон ҷое баён мешавад, ки Нимрӯд аҳди маргро барқарор месозад, ки онро хиштҳо ва лой ифода мекунанд, ва онҳо қалбакии сангҳои нотарошида ва бе лой буданеро, ки қурбонгоҳ намояндагӣ мекард, ташкил медоданд. Хоҳар Уайт ба мо хабар медиҳад, ки қурбонгоҳ Масеҳро намояндагӣ мекунад; бинобар ин, дини Нимрӯд, ки дине қалбакӣ аст, Масеҳи қалбакиро намояндагӣ мекунад.

Ва ба якдигар гуфтанд: «Биёед, хишт бисозем ва онро хуб пазем». Ва ба ҷои санг хишт доштанд, ва ба ҷои оҳақ қатрон доштанд. Ҳастӣ 11:3.

Ва агар барои Ман қурбонгоҳе аз санг бисозӣ, онро аз сангҳои тарошида бино накун; зеро агар асбоби худро бар он бардорӣ, онро палид кардай. Хуруҷ 20:25.

«Мо дар хатари омехта сохтани муқаддас ва одӣ қарор дорем. Оташи муқаддас, ки аз ҷониби Худост, бояд дар кӯшишҳои мо ба кор бурда шавад. Қурбонгоҳи ҳақиқӣ Масеҳ аст; оташи ҳақиқӣ Рӯҳулқудс аст. Ин илҳомӣ мост. Танҳо вақте ки Рӯҳулқудс инсонеро роҳбарӣ ва ҳидоят мекунад, ӯ мушовири амин мебошад. Агар мо аз Худо ва аз баргузидагони Ӯ рӯй гардонда, ба қурбонгоҳҳои бегона барои пурсиш муроҷиат кунем, ба мо мувофиқи аъмоли мо ҷавоб дода хоҳад шуд». Selected Messages, book 3, 300.

Дар миёни ҳақиқатҳои дигар, яке аз дарсҳои, ки ба таври набаъӣ аз боби ёздаҳуми Ҳастӣ бармеояд, ин аст, ки он оғози як хати набавиरो намояндагӣ мекунад. Тӯфони Нӯҳ ҷудоии набавиरो нишон медиҳад. Вақте ки Нӯҳ аз киштӣ берун омад, бояд усули нави ибодат вучуд медошт, ва усули ибодат ҳамеша ду гурӯҳи ибодаткунандагонро ба вучуд меоварад, ҷунонки дар таърихи Қобил ва Ҳобил нишон дода шудааст. Боби ёздаҳуми Ҳастӣ ҷаҳони навест, бо таърихи ибтидоие, ки ба достони бунёдии таърихи анҷом табдил меёбад, ҳангоме ки қавми аҳди рӯзҳои охири Худо дар замони бӯҳрони қонуни якшанбе коргарони соати ёздаҳумро аз Бобил даъват мекунанд. Нимрӯд марди гуноҳ дар замони бӯҳрони қонуни якшанбе аст, ва Шем, ки Иброҳим аст, марди Худо дар ҳамон бӯҳрон мебошад. Парокандагӣ ва ошуфтагии забонҳо дар боби ёздаҳуми Ҳастӣ андаке пас аз он оғоз ёфт, ки Нӯҳ аз киштӣ берун омад. Мавзӯи боби ёздаҳум ду аҳд аст, ва ин ҳикоя ба анҷоми худ мерасад, вақте ки

қадами сеюми аҳди Иброҳимӣ дар боби бисту дуюм баён карда мешавад.

Боби ёздаҳум таърихи алфои насаби Иброҳим аст, ки ба таърихи омега дар боби бисту дувум мерасад. Қиссаи ибтидоии Бобили Намруд ва қиссаи анҷомини қурбонии Исҳоқ, ҳар ду, довариини ниҳонии Худоро бар инсоният намояндагӣ мекунад. Ин хат аз бурчи Намруд оғоз мешавад ва то қурбонии Исҳоқ идома меёбад, ва ин хат дар ду қурбонии муқобил ба авҷ мерасад. Қурбонии Намруд довариини иҷроии Худоро дарёфт мекунад, ва довариини Иброҳим баракати Худоро дарёфт мекунад. Намруд алфои боби ёздаҳум аст ва Иброҳим омегаи боби бисту дувум. Омега ҳамеша бузургтар аст, мувофиқи алифбои ибронӣ ҳадди ақал бисту ду маротиба, ва қудрате, ки дар омехта сохтани забонҳо ва пароканда кардани халқҳо ба ҳар сӯ зоҳир шуд, аз ҷониби қудрати салиб ба маротиб фаро гузашта шуд. Бурчи Намруд намояндаи Бурҷҳои Дугонаи 11-уми сентябр аст ва қурбонии Исҳоқ намояндаи қонуни якшанбе мебошад.

Хатти аҳд бо қавми баргузида аз рамзи рақами ёздаҳ оғоз меёбад ва бо рамзи бисту ду анҷом меёбад. Ин хатт дар поёни муҳлати имтиҳон дар таърихи алфои Намруд ва ҳамчунин дар таърихи омегаи Иброҳим ба анҷом мерасад. Худи таърихи Намруд ва Иброҳим дар китоби аввали Китоби Муқаддас баён шудааст ва он дар заминаи ҷамъ овардани пораҳо пас аз вайронии басо тозаии тӯфони Нӯҳ ҷой дода шудааст. Дар китоби аввали Китоби Муқаддас, намунаи ду аҳд ду шоҳидро фароҳам меоварад, ки поёни муҳлати имтиҳонро дар хатти аз боби ёздаҳ то бисту ду баён мекунад.

Бигзор золим ҳамоно золим монад; ва нопок ҳамоно нопок монад; ва одил ҳамоно одил монад; ва муқаддас ҳамоно муқаддас монад. Ваҳй 22:11.

Нимрӯд ҳанӯз ноодил ва палид аст, ва Иброҳим ҳанӯз одил ва муқаддас аст, чунон ки дар алфои Ҳастӣ 11–22 муайян шудааст, ва ҳамчунин дар омегаи Ваҳй 22:11. Андак пеш аз баста шудани муҳлати имтиёз, дар ояти 10 эълоне дода мешавад, ки суҳанони нубуввати ин китоб мӯҳр карда нашавад. Андак пеш аз баста шудани муҳлати имтиёз, дар ояти баъдии он бояд дар Ваҳй нубуввате бошад, ки аз мӯҳр бароварда шавад. Ду оят баъд аз ояти ёздаҳ, Масеҳ калидро барои аз мӯҳр баровардани он нубувват фароҳам месозад.

Ва ӯ ба ман мегӯяд: «Суҳанони нубуввати ин китобро мӯҳр макун, зеро вақт наздик аст. Ҳар кӣ золим аст, бигзор ҳанӯз золим бимонад; ва ҳар кӣ нопок аст, бигзор ҳанӯз нопок бимонад; ва ҳар кӣ одил аст, бигзор ҳанӯз одил бимонад; ва ҳар кӣ муқаддас аст, бигзор ҳанӯз муқаддас бимонад. Ва инак, Ман ба зудӣ меоям; ва мукофоти Ман бо Ман аст, то ба ҳар кас мувофиқи аъмолаш бидиҳам.»

Ман Алфа ва Омега ҳастам, ибтидо ва анҷом, аввалин ва охирин. Ваҳй 22:10–13.

Боби бисту дуюм боби омегаи тамоми Китоби Муқаддас аст, ва калиди кушодани нубуввате дар Ваҳй, ки мӯҳр шуда аст, ҳамон аслест, ки Масеҳ онро дар боби якуми Ваҳй болотар аз ҳама дигарон муайян кардааст. Боби як ҳарфи аввали алифбои ибронӣ аст, ва боби бисту дуюм ҳарфи охирин. Дар оятҳои нӯҳ то ёздаҳи боби як, Юҳанно худро муаррифӣ мекунад ва Масеҳро ҳамчун Алфа ва Омега муайян менамояд.

Ман Юҳанно, ки бародари шумо низ ҳастам ва дар мусибат, ва дар подшоҳӣ, ва дар сабри Исои Масеҳ шарикӣ шумо мебошам, ба сабаби каломи Худо ва ба сабаби шаҳодати Исои Масеҳ дар ҳазораи будам, ки Патмос ном дорад. Дар рӯзи Худованд дар Рӯҳ будам, ва аз пушти худ овози азимеро, мисли садои карнай, шунидам, ки мегуфт: Ман Алфа ва Омега ҳастам, аввалин ва охирин; ва он чиро, ки мебинӣ, дар китобе бинавис ва онро ба ҳафт калисое ки дар Осиё ҳастанд, бифирист: ба Эфсӯс, ва ба Смирно, ва ба Пергомос, ва ба Тиётиро, ва ба Сардис, ва ба Филадельфия, ва ба Лаодикия. Ваҳй 1:9-11.

Дар ояти ёздаҳум, Юҳанно дар Патмос аст, аммо ӯ дар ояти дувоздаҳум ба ақиб мегардад, ва аз он ҷо ба баъд, ӯ дар мақдаси осмонӣ аст. Пас, дар оятҳои 9/11 мо шаҳодати Юҳанноро меёбем, ки Исоро ҳамчун Алфа ва Омега муаррифӣ мекунад, чизе ки Исо аллакай дар бораи Худ дар ояти 8 гуфта буд:

Ман Алфа ва Омега, ибтидо ва интиҳо ҳастам, мегӯяд Худованд, Он Ки ҳаст, ва Он Ки буд, ва Он Ки хоҳад омад, Қодири Мутлақ. Ваҳй 1:8.

Дар ояти ҳаштум, Юҳанно он чиро менависад, ки аз сухани худи Масеҳ дар бораи Худ шунид. Дар оятҳои нӯҳ то ёздаҳ, ин худи Юҳанност, ки дар бораи худ сухан мегӯяд. Ин дар ёздаҳ ояти аввал ду шоҳидро ифода мекунад, ки Масеҳро ҳамчун Алфа ва Омега муайян месозанд. Оятҳои нӯҳ то ёздаҳ воҳиди мустақили андешаеро ташкил медиҳанд. Гарчанде ки бо тамоми боб пайванд доранд, дар ин оятҳо Юҳанно дар бораи худ сухан мегӯяд, ҳол он ки дар оятҳои чор то ҳашт, Юҳанно аз ҷониби Худоият ба калисоҳои Ҷ сухан мегӯяд. Ояти чорум воҳиди андешаеро оғоз мекунад, ки дар ояти ҳаштум ба анҷом мерасад. Ин аз хусусиятҳои оғозини Масеҳ, ки буд ва ҳаст ва ҳанӯз меояд, шинохта мешавад, ки дар ояти чорум муайян гардида, сипас боз дар ояти ҳаштум тақрор мешавад.

Юҳанно ба ҳафт калисое ки дар Осиё ҳастанд: файз бар шумо ва ошоиштагӣ аз ҷониби Ҷ, ки ҳаст, ва буд, ва меояд; ва аз ҷониби ҳафт Рӯҳе ки пеши тахти Ҷ ҳастанд; ва аз ҷониби Исои Масеҳ, ки Шоҳиди амин, ва Нахустода аз мурдагон, ва Сарвари подшоҳони замин аст. Ҷро, ки моро дӯст дошт ва моро аз гуноҳҳоямон бо хуни Худ шуст, Ва моро назди Худо ва Падари Худ подшоҳон ва қоҳинон гардонд, қалол ва салтанат то абадҳои абад аз он Ҷ бод. Омин. Инак, Ҷ бо абрҳо меояд; ва ҳар чашм Ҷро хоҳад دید, ва онҳо низ, ки Ҷро найза заданд; ва ҳамаи қabilaҳои замин аз боиси Ҷ навоҳа хоҳанд кард. Оре, Омин.

Ман Алфа ва Омега ҳастам, ибтидо ва интиҳо, мегӯяд Худованд, Он ки ҳаст, ва ки буд, ва ки меояд, Қодири Мутлақ. Ваҳй 1:4-8.

Се ояти аввали боби якум ваҳии Исои Масеҳро пеш мегузоранд, ки андак пеш аз баста шудани муҳлати имтиёз кушода мешавад, зеро ояти сеюм мегӯяд: «замон наздик аст». «Замон наздик аст» ҳамон изҳороти айни ояти даҳуми боби бисту дуюм аст, ки мегӯяд: «суханони нубуввати ин китобро мӯҳр макун, зеро замон наздик аст». Он нубуввате, ки кушода мешавад, Ваҳии Исои Масеҳ аст.

Ояти чорум кушодани мӯҳро оғоз мекунад, ва худи ояти чорум бо шаҳодати Юҳанно — «Ман, Юҳанно», оғоз меёбад; сипас дар ояти ҳаштум ин Масеҳ аст, ки Худро муаррифӣ

менамояд. Дар аввали ин панҷ оят шоҳиди инсонӣ ҳаст, ва дар анҷоми он шоҳиди илоҳӣ. Ояти чорум Худои Падарро ҳамчун Он ки «ҳаст, ва буд, ва меояд» муаррифӣ мекунад. Ояти ҳаштум Масеҳро ҳамчун Он ки «ҳаст, ва буд, ва меояд» муаррифӣ мекунад.

Калиди кушода шудани Ваҳйи Исои Масеҳ усули алфа ва омега мебошад. Масеҳ, ҳамчун Аввалин ва Охирин, дар замони ҳозира низ вучуд дорад, ҳарчанд Ё дар гузашта буд ва дар оянда низ хоҳад буд. Он ҳақиқат, ки Исо ва Падар ҳар ду ҳамон Худое ҳастанд, ки буд, ҳаст ва ҳанӯз хоҳад омад, пешниҳоди дигари Масеҳ ҳамчун Алфа ва Омега мебошад. Ё Алфа ва Омега, Аввалин ва Охирин, Ибтидо ва Интиҳо аст, ва Ё дар ибтидо буд ва дар интиҳо низ хоҳад буд. «Калидҳо»-и Малакут, ки ба калисо дар Қайсарияи Филиппӣ дода мешаванд, ҳамон «калид»-е низ ҳастанд, ки бар китфи Элёқим дар Ишаё 22:22 гузошта шудааст. Алфаи китоби Ваҳй боби якум аст ва омегаи он боби бисту дуюм, бинобар ин мо тамоми алифбои ибриро дар бобҳои Ваҳй меёбем. Боби сздаҳ шӯриши Иёлотии Муттаҳида ва баъд аз он тамоми ҷаҳонро ифода мекунад. Боби якум Масеҳро ҳамчун Алфа ва Омега муаррифӣ мекунад ва боби бисту дуюм аини ҳамон ҳақиқатро муайян месозад, вале дар иртибот бо кушода шудане, ки дар боби якум зикр шудааст. Бобҳои як, сздаҳ ва бисту ду се ҳарфи ибриро ифода мекунанд, ки якҷо калимаи «ростӣ»-ро ташкил медиҳанд.

Дар боби бисту сеюми Матто Исо ҳашт вой бар фарисиён ва саддукиён эълон мекунад. Дар ояти охири боби бисту дуюм муколамаи Масеҳ бо яҳудиёни баҳсҷӯ бо муаммои Довуд анҷом ёфт, муаммое ки танҳо дар сурате ҳал шуда метавонад, ки шумо усули алфа ва омегаро дарк кунед.

Ва ҳангоме ки фарисиён ҷамъ омада буданд, Исо аз онҳо пурсида, гуфт: Дар бораи Масеҳ чӣ меандешед? Ё писари кист?

Ба Ё мегӯянд: «Писари Довуд».

Ба онҳо гуфт: «Пас чӣ гуна Довуд дар Рӯҳ Ёро Худованд мехонад ва мегӯяд: “Худованд ба Худованди ман гуфт: ба ямини Ман бинишин, то душманони Туро зери пойи Ту андозам?” Пас, агар Довуд Ёро Худованд мехонад, чӣ гуна Ё писари вай аст?»

Ва ҳеҷ кас натавонист ба Ё ҷавобе диҳад; ва аз ҳамон рӯз ба баъд ҳеҷ кас ҷуръат накард, ки дигар аз Ё саволе бипурсад. Матто 22:41–46.

Хулосаи боби бисту дувум як нишонаи роҳи таърихи аҳдро муайян мекунад. Ирмиё ин хатти ҳақиқатро низ баррасӣ мекунад:

Суҳане ки аз ҷониби Худованд ба Ирмиё расид, чунин гуфт: «Дар дарвозаи хонаи Худованд биист ва дар он ҷо ин суҳанро эълон намо ва бигӯ: Каломии Худовандро бишнавед, эй ҳамаи шумо аз Яҳудо, ки аз ин дарвозаҳо барои парастии Худованд дохил мешавед. Худованди лашкарҳо, Худои Исроил, чунин мегӯяд: Роҳҳо ва аъмоли худро ислоҳ кунед, ва Ман шуморо дар ин макон сокин хоҳам гардонид. Ба суҳанони дурӯғин таваккал накумед, ки мегӯянд: “Маъбади Худованд, маъбади Худованд, маъбади Худованд — инҳоянд.”»

Зеро агар шумо роҳҳои худ ва кирдорҳои худро ба ростӣ ислоҳ кунед; агар миёни одам ва ҳамсояи ӯ довариро ба ростӣ ба ҷо оваред; агар бар ғариб, ятим ва бевазан ситам накунад, ва дар ин макон хуни бегуноҳ нарезед, ва аз пайи худоёни дигар ба зиёни худ наравед: он гоҳ Ман шуморо дар ин макон, дар замине ки ба падарони шумо додаам, то абадулобод сокин хоҳам гардонид. Инак, шумо ба суханони дурӯғин таваккал мекунед, ки фоидае расонда наметавонанд. Оё дудӣ хоҳед кард, қатл хоҳед намуд, зино хоҳед кард, қасами дурӯғ хоҳед хӯрд, барои Баал бухур хоҳед сӯзонд, ва аз пайи худоёни дигаре хоҳед рафт, ки намениносед; ва баъд омада, дар ҳузури Ман дар ин хона, ки ба номи Ман хонда шудааст, хоҳед истод ва хоҳед гуфт: Мо раҳой ёфтаем, то ҳамаи ин қабоҳатҳоро ба ҷо оварем?

Оё ин хона, ки ба исми Ман номида шудааст, дар назари шумо ба ғори роҳзанон табдил ёфтааст? Инак, ҳатто Ман низ онро дидаам, мегӯяд Худованд. Аммо акнун ба макони Ман, ки дар Шилӯ буд, биравед, он ҷое ки дар аввал исми Худро дар он ҷо қарор дода будам, ва бубинед, ки ба сабаби шарорати қавми Худ — Исроил — бо он чӣ кардам.

Ва алҳол, азбаски шумо ҳамаи ин аъмолро ба ҷо овардед, мегӯяд Худованд, ва Ман ба шумо сухан гуфтам, сахардам бархоста ва суханронӣ намуда, аммо шумо нашунидед; ва шуморо хондам, аммо шумо ҷавоб надодед; бинобар ин, бо ин хона, ки ба номи Ман хонда мешавад ва шумо бар он таваккал мекунед, ва бо ин маконе ки онро ба шумо ва ба падарони шумо додаам, ҳамоно тавр амал хоҳам кард, чунон ки бо Шилӯ кардам. Ва шуморо аз пеши назари Худ дур хоҳам андохт, чунон ки ҳамаи бародарони шуморо, яъне тамоми насли Эфроимро, дур андохтам. Пас, барои ин қавм дуо макун, ва барои онҳо на нола бардор ва на дуо намо, ва назди Ман шафоат макун, зеро Ман туро намешунавам. Ирмиё 7:1–16.

Ба Ирмиё гуфта шуд, ки барои Исроили қадим дуо накунад, зеро онҳо ба нуқтаи бозгаштнопазир расида буданд, ҳамоно гуна ки яҳудиёни баҳсчӯ дар охири боби бисту дуюм. Вақте ки Мусо (марди аҳд) бо қарори Худо дар бораи нобуд сохтани қавми баргузидаи аҳд рӯ ба рӯ шуд, Мусо бо дуо шафоат кард. Дар боби ҳафтум, ба Ирмиё гуфта мешавад, ки барои ҳамоно қавми аҳд дуо накунад. Таърихи нубуввати Шилӯ ҳамчун далели пайдарпайи он муайян мегардад, ки Худо қавми баргузидаи аҳдро, ҳангоме ки гуноҳи онҳо ба нуқтаи ислохнопазир мерасад, рад мекунад, чунон ки дар як оят баён шудааст.

Эфроим ба бутҳо пайваста шудааст; ўро танҳо бигузored. Хӯшаъ 4:17.

Дар таърихи аҳд он нуқтае, ки Худо муносибати аҳдии Худро ба анҷом мерасонад, як нишонаи муайян аст. Рад кардани хабари Ехушаъ ва Колеб, ки озмоиши дахумро аломатгузорӣ мекунад, намунаи дигари он аст. Ба Ирмиё низ чанд боб баъдтар гуфта мешавад, ки барои ин қавм дуо накунад.

Пас барои ин қавм дуо маъ, ва барои онҳо на фиғон бардор ва на илтиҷо намо; зеро Ман онҳоро дар он вақте ки аз боиси мусибаташон сӯи Ман нола мекунанд, нахоҳам шунид. Ирмиё 11:14.

Дар боби ҳафтум, қай кардани лӯодиқиён ҳангоми қонуни якшанбе, чунон ки бо рамзии Шилоаҳ тасвир шудааст, баён мегардад ва Ӯ он чиро, ки «хоҳад кард», дар ояндаи наздик муайян менамояд.

Бинобар ин, Ман ба ин хона, ки ба номи Ман хонда мешавад ва шумо бар он таваккал мекунед, ва ба ин маконе, ки онро ба шумо ва ба падарони шумо додаам, ҳамон тавр амал хоҳам кард, чунон ки ба Шилӯ амал кардаам. Ва Ман шуморо аз пеши рӯи Худ дур хоҳам андохт, чунон ки ҳамаи бародарони шуморо, яъне тамоми насли Эфроимро, дур андохтаам. Пас, ту барои ин қавм дуо мағӯй, ва барои онҳо на фиғон бардор ва на дуо кун, ва назди Ман шафоат манамо; зеро Ман туро нахоҳам шунид. Ирмиё 7:14–16.

Дар боби ёздаҳум, амр дар бораи он ки дуо карда нашавад, ба тарсе марбут аст, ки лаодиқиёнро фаро хоҳад гирифт, вақте ки худро дар замони тангие хоҳанд ёфт, ки пас аз қонуни якшанбе фаро мерасад. Тарсе, ки онҳо таҷриба мекунанд, дар заминаи таърихи рад кардани аҳд аз ҷониби онҳо қарор дорад.

Суханони ин аҳдро бишнавед, ва ба мардони Яхудо ва ба сокинони Ерусалим бигӯед; Ва ба онҳо бигӯ,

Худованди Худои Исроил чунин мегӯяд;

Лаънат бод бар он касе ки ба суханони ин аҳд итоат намекунад, ки Ман онро ба падарони шумо дар рӯзе ки онҳоро аз замини Миср, аз кӯраи оҳанин, берун овардам, амр фармудам ва гуфтам: Ба овози Ман итоат кунед ва онҳоро, мувофиқи ҳар он чи Ман ба шумо амр мефармоям, ба ҷо оваред; ва шумо қавми Ман хоҳед буд, ва Ман Худои шумо хоҳам буд; то қасамеро, ки ба падарони шумо ёд кардаам, ба ҷо оварам, ки ба онҳо заmine диҳам, ки аз ширу асал ҷорист, чунон ки имрӯз ҳаст.

Пас ман ҷавоб дода, гуфтам: «Ҳамчунин бод, эй Худованд». Он гоҳ Худованд ба ман гуфт:

Ҳамаи ин суханонро дар шаҳрҳои Яхудо ва дар кӯчаҳои Уршалим эълон намуда, бигӯ: Суханони ин аҳдро бишнавед ва онҳоро ба ҷо оваред. Зеро Ман аз рӯзе ки онҳоро аз замини Миср берун овардам, то имрӯз ба падарони шумо бо ҷиддият шаҳодат дода, субҳи барвақт бархоста, пайваста ҳушдор меодам ва мегуфтам: Ба овози Ман итоат кунед. Аммо онҳо итоат накарданд ва гӯши худро ҳам насохтанд, балки ҳар яке аз паи ҳаёли дили шарии худ рафт; бинобар ин Ман ҳамаи суханони ин аҳдро, ки ба онҳо амр карда будам ба ҷо оваранд, бар онҳо хоҳам овард, вале онҳо онҳоро ба ҷо наоварданд.

Ва Худованд ба ман гуфт: «Дар миёни мардони Яхудо ва миёни сокинони Ерусалим тавгеае ёфт шудааст. Онҳо ба гуноҳони падарони худ, ки аз шунидани суханони Ман сарпечӣ карданд, бозгаштаанд; ва аз пайи худоёни дигар рафта, онҳоро ибодат намуданд. Хонадони Исроил ва хонадони Яхудо аҳди Маро, ки бо падаронашон баста будам, шикастанд».

Бинобар ин чунин мегӯяд Худованд: «Инак, Ман бар сари онҳо бало хоҳам овард, ки аз он раҳо ёфта натавонанд; ва агарчи сӯи Ман фиғон бардоранд, онҳоро нахоҳам шунид.

Он гоҳ шаҳрҳои Яхудо ва сокинони Ерусалим рафта, сӯи худоёне, ки барояшон бухур месӯзонанд, ғигон хоҳанд кард; вале онҳо дар вақти мусибаташон онҳоро ба ҳеҷ вачҳ наҷот нахоҳанд дод. Зеро, эй Яхудо, ба шумораи шаҳрҳои худоёнат буданд; ва ба шумораи кӯчаҳои Ерусалим қурбонгоҳҳо барои он чизи нанговар барпо кардаед, яъне қурбонгоҳҳо барои сӯзонидани бухур ба Баал».

Бинобар ин, ту барои ин қавм дуо макун, ва барои онҳо нола ё илтиҷое баланд накун; зеро Ман онҳоро дар вақти он ки барои мусибати худ ба сӯи Ман фарёд бароранд, нахоҳам шунид. Ирмиё 11:1–14.

Эҳёи номзадоне, ки бояд дар миёни яксаду чилу чаҳор ҳазор бошанд, дар Ваҳй 11:11 муайян шудааст; ва ҷамъовариҳои ниҳони онҳо дар Ишаё 11:11 муайян шудааст; ва хатти берунии аждаҳо, ҳайвон ва пайғамбари козиб дар Дониёл 11:11 муайян шудааст; довариҳои қонуни якшанбеи алафҳои бегона дар Ҳизқиёл 11:11 муайян шудааст, ва ҷазо ва тарсе, ки бар бокирағони аблаҳ меояд, дар Ирмиё 11:11 муайян шудааст.

Фармон дар бораи он ки барои ин қавм дуо накунанд, аломати роҳ дар оятҳои охирини Матто боби бисту ду мебошад, ва боби бисту се ҳашт войро бар адвентизм муайян мекунад. Боби бисту се ё 22 октябри соли 1844 аст, ё қонуни якшанбе. Ҳар дуи ин аломатҳои роҳ иҷроӣ акди никоҳ мебошанд, ва никоҳ байни арӯс ва шавҳар аст, ки ҳамчун як ҷисм ба ҳам мепайванданд. Ба камол расидани никоҳ каффораро ифода мекунад, ё «як шудан». Одам ба сурати Худо офарида шуд, ва Ё марду занро офарид. Насли онҳо бо бисту се хромосома аз мард ва бисту се хромосома аз зан намоёндагӣ мешавад. Якҷо чилу шаш хромосомаи онҳо маъбадро ташкил медиҳанд. Ҳар як фард маъбад аст, зеро магар намедонед, ки шумо маъбади Худованд ҳастед?

Бакамол гардидани никоҳ, вақте ки он ду як тан мегарданд, ҳамбастагии ду маъбади бисту се мебошад, то як маъбади чилу шашро ташкил диҳад. Масеҳ Он Касест, ки маъбадро бино мекунад, ва Калисои Худро ҳамчун маъбади занона бино менамояд, ки бояд бо маъбади мардонаи Ё пайваст гардад. Пайвастшавӣ он вақт аст, ки маъбади инсонӣ бо Илоҳӣ дар Қудси Ақдоси маъбади Худо якҷо мегардад. «Бисту се» рамзи муҳригузорию саду чилу чор ҳазор аст, ва он қор дар анҷоми пешгузорию ду ҳазору сесада сола оғоз ёфт. Матто бисту се эълони ҳукм бар зидди Адвентистони рӯзи ҳафтуми Лоудикиягӣ аст, ки қалбакии саду чилу чор ҳазор мебошанд.

Яксаду чилу чаҳор ҳазор ҳамон ҳаштуминанд, ки аз ҳафтанд, ва онҳо ҳамон қасонанд, ки дар рӯзи ҳаштум эҳё мешаванд; ва онҳо ҳамон ҳашт қонанд дар киштии Нӯҳ; онҳо ҳамон ҳашт насли Шетанд, ва мӯҳре бар пешониҳошон ба воситаи хатна, ки дар рӯзи ҳаштум анҷом дода мешуд, пешнамун карда шуда буд. Онҳо ҳамон қоҳинонанд, ки дар рӯзи ҳаштум барои хизмат тадҳин мешаванд, ва эълони ҳашт вой бар адвентизм дар боби бисту сеюм, эълоне бар зидди ҳаштуми қалбакӣ аст.

Эълони вой бар бокираҳои нодонро мӯҳригузорию қавми Худо дар ояти охирини боби бисту дуюм пешгузарӣ мекунад. Боби бисту дуюм бо боби бисту дуюми Ҳастӣ мутобиқат дорад, зеро китоби аввалини Аҳди Қадим намунаи китоби аввалини Аҳди Ҷадид мебошад. Дар

маркази хатти нубуввати Матто ёздаҳ то боби бисту дуюм, ки дувоздаҳ бобро дар бар мегирад, шашуми он дувоздаҳ боб боби шонздаҳум аст, ки дар он номи Шимъун Бар-Юно ба Петрус иваз карда шуд.

Ва Ман ҳам ба ту мегӯям, ки ту Петрус ҳастӣ, ва бар ин саҳра Калисои Худро бино хоҳам кард; ва дарвозаҳои дӯзах бар он ғолиб нахоҳанд омад. Матто 16:18.

Дар Матто бобҳои ёздаҳум то бисту дувум 459 оят вучуд дорад. Ояти миёна ояти ҳабдаҳуми боби шонздаҳум аст, вале он оятро аз оятҳои ҳаҷдаҳ ва нуздаҳ ҷудо кардан мумкин нест, зеро онҳо як баён мебошанд.

Ва Исо дар ҷавоби ӯ гуфт: «Хушо ту, эй Шимъун Барюнус, зеро ҷисм ва хун инро ба ту ошкор накардааст, балки Падари Ман, ки дар осмон аст. Ва Ман низ ба ту мегӯям, ки ту Петрус ҳастӣ, ва бар ин саҳра Ман калисои Худро бино хоҳам кард; ва дарвозаҳои дӯзах бар он ғолиб нахоҳанд шуд. Ва калидҳои Малакути Осмонро ба ту хоҳам дод; ва ҳар он чи бар замин бибандӣ, дар осмон баста хоҳад шуд; ва ҳар он чи бар замин бикушӣ, дар осмон кушода хоҳад шуд». Матто 16:17–19.

Маркази айни бобҳои ёздаҳ то бисту ду изҳороти аҳдӣ бунёдии масеҳият аст. Дар он изҳорот номи Шимъун ба Петрус иваз карда мешавад, ки агар ба ҳарфҳои забони англисӣ мавқеи рақамии онҳоро татбиқ кунед, масалан, «а» як аст ва «z» бисту шаш — мебинед, ки «р» 16, «е» 5, «t» 20, «e»-и дигар 5 ва «г» 18 аст. Вақте ки $16 \times 5 \times 20 \times 5 \times 18$ -ро зарб мекунед, натиҷа 144,000 мешавад, ва ишора ба иваз шудани номи Петрус, ки рамзи муносибати аҳдӣ аст, дар боби 16 ояти 18 ёфт мешавад; ва ҳарфи аввали номи Петрус рақами 16 ва ҳарфи охири он рақами 18 аст. Ҳамаи ин дар маркази дувоздаҳ боб ҷой дорад, ки бо рамзи ёздаҳ оғоз меёбанд ва бо рамзи бисту ду анҷом меёбанд.

Ин хат ҳамчунин дар бобҳои ёздаҳ то бисту дуи Ҳастӣ пайдо мешавад, ва дар он хат 305 оят ҳаст, ки боби ҳабдаҳум ва ояти ёздаҳумро ҳамчун маркази он хат муайян мекунад. Он хати дувоздаҳ боби китоби аввали Аҳди Қадим паймонро бо Иброҳим муайян мекунад ва хати алфоро, ки бо хати омега дар ҳамаи бобҳои китоби аввали Аҳди Қадид ба ҳам мерасад, ифода менамояд. Маркази хати омега дар Матто нуқтаи авҷи муносибати аҳдӣ бо яқсаду чилу чаҳор ҳазор аст, ки онҳо нишони аҳд мебошанд, ки дар қонуни якшанбе боло бардошта мешавад. Ояти марказии хати Ҳастӣ на танҳо ояти марказиро муайян мекунад, балки ҳамчунин қадами дувум ё миёнаи паймони сегона бо Иброҳим ва, ба ҳамаи андоза муҳим, нишони аҳдро низ муайян мекунад.

Ва гӯшти ғилофаки худро хатна кунед; ва ин аломати аҳде хоҳад буд дар миёни Ман ва шумо. Ҳастӣ 17:11.

Мо ин мавзӯҳоро дар мақолаи навбатӣ идома хоҳем дод.

«Пас, ҳангоме ки ӯ хок ва ҳасу хошок, ҷавохироти қалбакӣ ва тангаҳои сохтаро мерӯфт, ҳамаи онҳо бархоста, мисли абре аз тиреза берун рафтанд, ва бод онҳоро бурда бурд. Дар миёни он изтироб ман як лаҳза ҷашмонамро бастам; вақте онҳоро кушодам, ҳасу хошок ҳама нопадид шуда буд. Ҷавохироти гаронбаҳо, алмосҳо, тангаҳои тилло ва

нукра, ба фаровонӣ дар тамоми утоқ пароканда хобида буданд.»

«Пас ӯ бар рӯи миз сандуқчае гузошт, ки аз сандуқчаи аввалин хеле бузургтар ва зеботар буд, ва ҷавохирот, алмосҳо ва тангаҳоро мушт-мушт ҷамъ карда, ба он сандуқча андохт, то он ки ягонто боқӣ намонд, гарчанде баъзе аз алмосҳо аз нӯги сӯзан ҳам бузургтар набуданд.»

«Сипас вай маро даъват кард, ки “биё ва бубин”.»

«Ман ба сандуқ нигаристам, аммо чашмонам аз он манзара хира шуданд. Онҳо аз ҷалоли пешинаи худ даҳ баробар бештар мекурахшиданд. Ман гумон кардам, ки онҳоро пойҳои он ашхоси шарир, ки онҳоро пароканда карда, дар хок поймол намуда буданд, дар рег соидаву пок кардаанд. Онҳо дар сандуқ ба тартиби зебо гузошта шуда буданд, ҳар яке дар ҷои худ, бе ҳеҷ асари ранҷу заҳмати он марде, ки онҳоро дар он ҷо андохта буд. Ман аз шодии бисёр нидо кардам, ва он нидо маро бедор сохт». Early Writings, 83.

«Шумо омадани Худовандро аз ҳад дур мегузоред. Ман дидам, ки борони охирин мисли [ногаҳон, ҳамчун] нидои нимашаб меомад, ва бо қудрате даҳ баробар бештар». Spalding and Magan, 5.

Ва дар ҳамаи корҳое ки подшоҳ аз онҳо дар бораи ҳикмат ва фаҳм пурсон шуд, онҳоро аз ҳамаи ҷодугарон ва мунаҷҷимоне ки дар тамоми мамлакати ӯ буданд, даҳ баробар беҳтар ёфт. Дониёл 1:20.